

**KONFERENCJA W SPRAWIE
PRZYSTĄPIENIA DO
UNII EUROPEJSKIEJ
–SERBIA–**

**Bruksela, 9 stycznia 2014 r. (14.01)
(OR. en)**

AD 1/14

LIMITE

CONF-RS 1

DOKUMENT AKCESYJNY

Dotyczy: OGÓLNE STANOWISKO UE
Posiedzenie ministrów otwierające konferencję międzyrządową w sprawie
przystąpienia Serbii do Unii Europejskiej (Bruksela, 21 stycznia 2014 r.)

OŚWIADCZENIE UE Z OKAZJI OTWARCIA NEGOCJACJI AKCESYJNYCH

1. W imieniu Unii Europejskiej mam zaszczyt powitać dzisiaj szacownych przedstawicieli Serbii na spotkaniu z okazji otwarcia negocjacji w sprawie przystąpienia Serbii do Unii Europejskiej.
2. Jest to historyczna chwila dla nas wszystkich. Rozszerzenie to jedna z głównych polityk Unii Europejskiej. Rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych jest nie tylko istotnym krokiem w stosunkach między Serbią a UE, ale także wyraźnym potwierdzeniem stałego zaangażowania UE na rzecz europejskiej perspektywy Bałkanów Zachodnich. Otwarcie negocjacji akcesyjnych jest również dowodem na to, że – pod warunkiem spełnienia stosownych warunków – UE wywiązuje się z podjętych zobowiązań. Perspektywa przystąpienia do UE napędza reformy polityczne i gospodarcze, prowadzi do przemian społecznych, umocnienia praworządności i otwiera nowe szanse przed obywatelami i przedsiębiorstwami w tych krajach europejskich, które chcą przystąpić do projektu budowania jeszcze ściślejszej unii. Wzmacnia proces stabilności i pojednania w regionie i jest świadectwem tego, że rozszerzenie prowadzi do przekształceń i ma efekt stabilizujący, co jest korzystne zarówno dla UE, jak i dla regionu jako całości.
3. Serbia już jest bliskim partnerem Unii Europejskiej w ramach procesu stabilizacji i stowarzyszenia. Umowa przejściowa w sprawie handlu i kwestii związanych z handlem, która została podpisana w kwietniu 2008 r., weszła w życie 1 lutego 2010 r. Ponadto niedawno – 1 września 2013 r. – zaczął obowiązywać układ o stabilizacji i stowarzyszeniu. Zanim to nastąpiło, Komisja prowadziła intensywny dialog z władzami Serbii w celu monitorowania realizacji unijnego programu reform i kluczowych priorytetów określonych w opinii Komisji z października 2011 r. w sprawie wniosku Serbii o członkostwo w UE. Podjęto odważne kroki, by wypracować pierwsze porozumienie w sprawie zasad regulujących normalizację stosunków między Serbią a Kosowem*, i od tego czasu poczyniono istotne postępy we wdrażaniu jego najważniejszych elementów.

* Użycie tej nazwy nie ma wpływu na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

4. Podsumowując, w ostatnich latach nasz dialog i współpraca były bardzo intensywne. Unia Europejska dostrzegła, że Serbia wdrożyła postanowienia umowy przejściowej, przyczyniając się do sprawnego funkcjonowania różnych wspólnych instytucji. Ponadto, jak stwierdzono na pierwszym posiedzeniu Rady Stabilizacji i Stowarzyszenia, które odbyło się 21 października, wejście w życie układu o stabilizacji i stowarzyszeniu pozwoliło przejść do nowego jakościowo etapu w stosunkach dwustronnych. Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu jeszcze bardziej zwiększy już wyraźnie widoczne korzyści wynikające z umowy przejściowej, w szczególności w dziedzinie handlu. Oznacza to, że Serbia będzie musiała przyjąć poważne nowe obowiązki i prowadzić działania w takich dziedzinach, jak sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo, swobodny przepływ pracowników i prawo przedsiębiorczości oraz swobodny przepływ kapitału i usług; obecnie są one objęte umowami.
5. Korzyści dla obu stron wynikające z poprawy naszych stosunków są już widoczne. Przykładowo, od momentu liberalizacji reżimu wizowego w 2009 r. podróże obywateli Serbii do UE stały się łatwiejsze. Ponadto UE udziela Serbii pomocy finansowej na mocy Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA). Serbia uczestniczy też w kilku unijnych programach. Nasz dialog dotyczący kwestii politycznych i gospodarczych, prowadzony zwłaszcza w ramach organów ustanowionych na mocy układu o stabilizacji i stowarzyszeniu, będzie teraz przebiegał jeszcze sprawniej.
6. Zgodnie z konkluzjami Rady z 11 grudnia 2012 r., i z 25 czerwca 2013 r. i 17 grudnia 2013 r., zatwierdzonymi przez Radę Europejską odpowiednio 27–28 czerwca 2013 r. i 19 – 20 grudnia 2013 r. Serbia w wystarczającym stopniu spełniła kryteria członkostwa; dotyczy to zwłaszcza najważniejszego priorytetu, jakim jest podjęcie działań służących widocznej i stałej poprawie stosunków z Kosowem. Serbia w satysfakcjonującym zakresie spełnia polityczne kryteria i warunki procesu stabilizacji i stowarzyszenia i podjęła istotne kroki w celu ustanowienia sprawnej gospodarki rynkowej. W prawie wszystkich obszarach unijnego dorobku prawnego Serbia powinna być w stanie przyjąć obowiązki wynikające z członkostwa w UE w perspektywie średniookresowej.
7. Dzisiejsze rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych stanowi przełomowy punkt w naszych stosunkach. Serbia dzieli z nami wspólną europejską historię dziedzictwa, wartości i kultury i chcielibyśmy zacieśniać z nią bliskie już więzy.

8. Podstawę naszych negocjacji stanowi art. 49 Traktatu o Unii Europejskiej; w związku z tym podczas negocjacji uwzględniane będą wszystkie stosowne konkluzje Rady, w szczególności konkluzje Rady Europejskiej z 1993 r. z Kopenhagi i odnowiony konsensus w sprawie rozszerzenia uzgodniony przez Radę Europejską w grudniu 2006 r. UE przywiązuje ogromną wagę do spójnej realizacji odnowionego konsensusu w sprawie rozszerzenia, opartego na wzmocnieniu zobowiązań, poszanowaniu sprawiedliwych i ścisłych warunków oraz lepszej komunikacji, a także na zdolności UE – pod każdym względem – do przyjęcia nowych członków, przy czym każdy kraj jest oceniany na podstawie indywidualnych osiągnięć. Wiarygodna polityka rozszerzeniowa ma ogromne znaczenie dla zachowania tempa reform w odnośnych krajach; jest również warunkiem zagwarantowania poparcia społecznego dla idei rozszerzenia w państwach członkowskich. Rada jest ciągle mocno zaangażowana w kontynuację procesu rozszerzenia na podstawie uzgodnionych zasad i konkluzji.
9. W odpowiedzi na apel Rady Europejskiej z 27–28 czerwca 2013 r., zatwierdzony przez Radę Europejską z 19–20 grudnia 2013 r., Rada 17 grudnia 2013 r. przyjęła ogólne ramy negocjacyjne, zgodnie z odnowionym konsensusem w sprawie rozszerzenia zatwierdzonym przez Radę Europejską w grudniu 2006 r. i ustaloną praktyką. Ramy te przewidują nowe podejście zaproponowane przez Komisję w odniesieniu do rozdziałów dotyczących wymiaru sprawiedliwości i praw podstawowych oraz sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa, a także kwestii normalizacji stosunków Serbii i Kosowa.
10. Ramy negocjacyjne, które dziś Państwu przedstawiamy, uwzględniają doświadczenia nabyte podczas poprzednich rozszerzeń i toczących się negocjacji akcesyjnych oraz zmieniający się unijny dorobek prawny, a także należycie przedstawiają własne osiągnięcia Serbii i jej cechy charakterystyczne. Negocjacje mają na celu całościowe przyjęcie przez Serbię unijnego dorobku prawnego i zapewnienie jego pełnego wdrożenia i egzekwowania.

11. Ramy negocjacyjne uwzględniają w szczególności doświadczenia nabyte w trakcie negocjowania rozdziałów dotyczących wymiaru sprawiedliwości i praw podstawowych oraz sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa. Oba te rozdziały będą analizowane na wczesnym etapie, tak by było jak najwięcej czasu na ustanowienie koniecznych przepisów i instytucji oraz przedstawienie solidnych rezultatów realizacji reform przed zakończeniem negocjacji. Sprawozdania ze *screeningu*, które dla tych rozdziałów ma sporządzić Komisja, będą zawierać ważne wytyczne m.in. co do zadań do uwzględnienia w planach działania, które zostaną przyjęte przez władze Serbii; wytyczne te będą stanowić kryteria otwierające. Te plany działania określające priorytety reform Serbii należy opracowywać w ramach przejrzystych procesów konsultacji z wszystkimi zainteresowanymi stronami, tak by zapewnić maksymalne wsparcie dla ich realizacji.
12. Ramy negocjacyjne uwzględniają również stałe zaangażowanie Serbii i jej działania na rzecz widocznej i trwałej poprawy stosunków z Kosowem. Dzięki temu procesowi oba kraje powinny móc podejmować dalsze kroki na drodze do UE, a równocześnie unikać sytuacji, w których jedna strona blokuje wysiłki drugiej; proces ten powinien stopniowo doprowadzić do kompleksowej normalizacji stosunków między Serbią a Kosowem w postaci prawnie wiążącego porozumienia przed zakończeniem negocjacji akcesyjnych Serbii, a w przyszłości dać obu stronom możliwość pełnego korzystania z przysługujących im praw i wypełniania obowiązków.
13. Unijny dorobek prawny obejmuje m.in. zapisane w Traktacie o Unii Europejskiej cele i zasady, na których opiera się Unia. Oczekujemy, że Serbia, jako przyszłe państwo członkowskie, uzna wartości leżące u podstaw Unii. Ponadto przystąpienie do UE wiąże się z koniecznością terminowego i skutecznego wdrożenia całego prawa lub dorobku prawnego UE w kształcie, jaki będą one miały w momencie przystąpienia Serbii. Rozwój wystarczających zdolności administracyjnych i zdolności wymiaru sprawiedliwości warunkuje dotrzymanie wszystkich zobowiązań wynikających z członkostwa.

14. Jak wcześniej wspomniano, w prawie wszystkich obszarach unijnego dorobku prawnego Serbia powinna być w stanie przyjąć obowiązki wynikające z członkostwa w UE w perspektywie średniookresowej. Dążąc do przystąpienia, Serbia będzie musiała dalej pracować nad dostosowywaniem swojego ustawodawstwa do unijnego dorobku prawnego i zapewnić pełne wdrożenie i egzekwowanie kluczowych reform i ustawodawstwa – zwłaszcza w dziedzinie praworządności, w tym w odniesieniu do reformy wymiaru sprawiedliwości i walki z korupcją, niezawisłości najważniejszych instytucji – oraz dalszą poprawę otoczenia biznesu; należy zwrócić szczególną uwagę na prawa i integrację słabszych grup społecznych, zwłaszcza Romów, na skuteczne wdrożenie przepisów dotyczących ochrony mniejszości i niedyskryminacyjnego traktowania mniejszości narodowych w całej Serbii oraz na rozwiązanie problemu dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową.
15. Ogólnoswiatowy kryzys gospodarczy i finansowy dotknął również Serbię, co uwypukliło wzajemne zależności między gospodarkami krajowymi zarówno wewnątrz UE, jak i poza nią. W tym kontekście przypominamy, jak ważne jest stymulowanie ożywienia gospodarczego oraz zaangażowanie UE w dalszą pomoc polegającą na doradztwie politycznym i przekazywaniu środków finansowych. Dalsze działania na rzecz reformy strukturalnej i konsolidacji fiskalnej oraz reform związanych z UE (także dotyczących strategii „Europa 2020”) powinny przyspieszyć ożywienie i wzrost gospodarczy i pomóc przygotować się do nowych procedur nadzoru w ramach unii gospodarczej i walutowej.
16. Współpraca regionalna i stosunki dobrosąsiedzkie pozostają również zasadniczymi elementami procesu rozszerzenia. Serbia powinna także w dalszym ciągu konstruktywnie angażować się we współpracę regionalną obejmującą wszystkie strony i zacieśniać stosunki z krajami sąsiadującymi. Ponadto postęp ten będzie mierzony pod kątem zaangażowania Serbii na rzecz rozwiązania wszystkich nierozstrzygniętych kwestii i wyjaśnienia zaszłości, zgodnie z prawem międzynarodowym i stosownymi konkluzjami Rady w myśl zasady pokojowego rozwiązywania sporów zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych, w tym w razie konieczności w ramach obowiązkowej jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

17. Przypominamy, że równoległe z negocjacjami akcesyjnymi Unia będzie nadal prowadzić z Serbią dialog dotyczący społeczeństwa obywatelskiego oraz współpracę kulturalną, mając na celu zbliżenie społeczeństw i zapewnienie wsparcia obywateli dla procesu przystąpienia.
18. Podsumowując, na zakończenie procesu państwa członkowskie zdecydują, czy spełniono warunki zamknięcia negocjacji; wezmą wówczas pod uwagę zmiany, którym ulegnie unijny dorobek prawny od daty otwarcia negocjacji, oraz gotowość Serbii do członkostwa. Negocjacje akcesyjne, które otwieramy dzisiaj, będą wymagające. Pełni determinacji wierzymy, że Serbia może zakończyć negocjacje z powodzeniem. Będziemy wspierać Państwa wysiłki i mamy nadzieję powitać Serbię jako pełnoprawnego członka Unii Europejskiej.

RAMY NEGOCJACYJNE

Zasady negocjacji

19. Podstawę negocjacji akcesyjnych będzie stanowić art. 49 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE); w związku z tym podczas negocjacji uwzględniane będą wszystkie stosowne konkluzje Rady Europejskiej, w szczególności odnowiony konsensus w sprawie rozszerzenia uzgodniony na posiedzeniu Rady Europejskiej w grudniu 2006 r. i konkluzje Rady Europejskiej z Kopenhagi z 1993 r.
20. Negocjacje będą opierały się na osiągnięciach Serbii, a ich tempo będzie zależało od postępów tego kraju w spełnianiu wymogów dotyczących członkostwa. Prezydencja lub Komisja będą przekazywały Radzie wyczerpujące informacje, tak aby umożliwić jej regularną ocenę sytuacji. Unia ze swej strony zdecyduje w odpowiednim czasie, czy dotrzymano warunków zakończenia negocjacji; decyzja taka zostanie podjęta na podstawie sprawozdania, w którym Komisja potwierdzi, że Serbia spełniła wymogi wymienione w pkt 23. Wspólnym celem negocjacji jest przystąpienie Serbii do Unii. Negocjacje są z natury otwartym procesem, a ich wyniku nie można uprzednio zagwarantować.

W dziedzinie WPZiB na Wysokim Przedstawicielu – ściśle współpracującym z państwami członkowskimi, a w stosownych przypadkach z Komisją – spoczywa odpowiedzialność za *screening*, zgłaszanie propozycji w trakcie negocjacji oraz regularne składanie sprawozdań Radzie.

21. Negocjacje zostały otwarte, gdyż uznano, że Serbia przestrzega oraz dąży do propagowania wartości, na których opiera się Unia i które określono w art. 2 TUE; wartości te to: poszanowanie godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości i praworządności oraz poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości.

Negocjacje otwarto również ze względu na to, że Serbia w dużej mierze spełniła kryteria członkostwa, w szczególności kryteria polityczne wyznaczone podczas posiedzenia Rady Europejskiej w Kopenhadze w 1993 r. oraz warunki procesu stabilizacji i stowarzyszenia określone przez Radę w 1997 r. Unia spodziewa się, że Serbia będzie nadal dążyć do zapewnienia pełnego przestrzegania tych kryteriów i warunków, a także że zagwarantuje pełne wdrożenie kluczowych reform i ustawodawstwa, w tym w odniesieniu do reformy wymiaru sprawiedliwości, walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną, reformy administracji publicznej, niezawisłości najważniejszych instytucji, wolności mediów, zwalczania dyskryminacji i ochrony mniejszości.

Unia i Serbia będą kontynuowały intensywny dialog polityczny. Komisja będzie nadal uważnie monitorować postępy dotyczące wszystkich kryteriów członkostwa; jest ona proszona o dalsze regularne przedstawianie Radzie sprawozdań na ten temat.

22. W przypadku poważnego i trwałego naruszania przez Serbię wartości, na których opiera się Unia, Komisja, z własnej inicjatywy lub na wniosek jednej trzeciej państw członkowskich, zaleci zawieszenie negocjacji oraz zaproponuje warunki ich ewentualnego wznowienia. Po zapoznaniu się ze stanowiskiem Serbii Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną w sprawie zalecenia Komisji, podejmie decyzję o ewentualnym zawieszeniu negocjacji oraz o warunkach ich wznowienia. Państwa członkowskie będą działały w ramach konferencji międzyrządowej, zgodnie z decyzją Rady, nie naruszając ogólnego wymogu jednomyślności w ramach konferencji międzyrządowej. Parlament Europejski będzie otrzymywał stosowne informacje.
23. Postęp w negocjacjach będzie zależał od postępu przygotowań akcesyjnych Serbii w ramach konwergencji gospodarczej i społecznej. Postęp ten będzie mierzony w szczególności w odniesieniu do następujących wymogów:
 - kryteria kopenhaskie przewidujące następujące warunki członkostwa:
 - stabilność instytucji gwarantujących demokrację, praworządność, prawa człowieka oraz poszanowanie i ochronę mniejszości;

- istnienie sprawnej gospodarki rynkowej oraz zdolność sprostania presji konkurencyjnej i siłom rynkowym wewnątrz Unii;
 - zdolność do podjęcia zobowiązań wynikających z członkostwa, łącznie z przestrzeganiem celów unii politycznej, gospodarczej i walutowej oraz zdolności administracyjne do skutecznego stosowania i wdrażania unijnego dorobku prawnego;
- warunki procesu stabilizacji i stowarzyszenia, które nadal stanowią wspólne ramy stosunków z wszystkimi krajami Bałkanów Zachodnich aż do ich przystąpienia do UE, w szczególności zobowiązanie Serbii do utrzymywania stosunków dobrosąsiedzkich oraz spodziewany istotny wkład Serbii w rozwój ściślejszej współpracy regionalnej, zgodnie z agendą z Salonik dla Bałkanów Zachodnich przyjętą w czerwcu 2003 r. i z uwzględnieniem stosownych konkluzji Rady;
- stałe zaangażowanie Serbii, zgodnie z warunkami procesu stabilizacji i stowarzyszenia, na rzecz widocznej i trwałej poprawy stosunków z Kosowem^{*}. Dzięki temu procesowi oba kraje powinny móc podejmować dalsze kroki na drodze do UE, a równocześnie unikać sytuacji, w których jedna strona blokuje wysiłki drugiej; proces ten powinien stopniowo doprowadzić do kompleksowej normalizacji stosunków między Serbią a Kosowem w postaci prawnie wiążącego porozumienia przed zakończeniem negocjacji akcesyjnych Serbii, a w przyszłości dać obu stronom możliwość pełnego korzystania z przysługujących im praw i wypełniania obowiązków.

W szczególności oczekuje się, że Serbia będzie stale:

- a) wdrażać w dobrej wierze wszelkie porozumienia wypracowane w ramach dialogu z Kosowem;
- b) w pełni przestrzegać zasad współpracy regionalnej obejmującej wszystkie strony;

^{*} Użycie tej nazwy nie ma wpływu na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

- c) rozwiązywać w duchu dialogu i kompromisu inne nierozstrzygnięte kwestie w oparciu o praktyczne i trwałe rozwiązania oraz współpracować z Kosowem nad niezbędnymi zagadnieniami technicznymi i prawnymi;
- d) efektywnie współpracować z misją Eulex i aktywnie przyczyniać się do tego, by misja ta mogła w pełni i bez przeszkód wykonywać swoje zadania w ramach mandatu w całym Kosowie.

Kwestia normalizacji stosunków między Serbią a Kosowem będzie omawiana w ramach rozdziału 35: „Inne zagadnienia” jako odrębny punkt, który należy omówić na wczesnym etapie negocjacji akcesyjnych, a w należycie uzasadnionych przypadkach w ramach innych stosownych rozdziałów, zgodnie z pkt. 38 poniżej.

- zobowiązanie Serbii do rozwiązywania wszelkich sporów o granice w myśl zasady pokojowego rozwiązywania sporów zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych, w tym w razie konieczności w ramach obowiązkowej jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości lub mechanizmów arbitrażowych;
- wypełnienie obowiązków Serbii wynikających z układu o stabilizacji i stowarzyszeniu oraz postępy Serbii w eliminacji słabych stron określonych w opinii Komisji.

24. Należy dbać o to, by negocjacje dotyczące różnych rozdziałów postępowały z zachowaniem ogólnej równowagi. Mając na uwadze powiązanie między rozdziałem „Wymiar sprawiedliwości i prawa podstawowe” a rozdziałem „Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo” oraz uwzględniając wartości, na których opiera się Unia, a także ich znaczenie dla wdrożenia całego unijnego dorobku prawnego Komisja – jeżeli postępy we wspomnianych rozdziałach będą znacznie wolniejsze niż postępy w całych negocjacjach oraz po wyczerpaniu wszelkich innych dostępnych środków, z własnej inicjatywy lub na wniosek jednej trzeciej państw członkowskich – zaproponuje wycofanie swoich zaleceń dotyczących, odpowiednio, otwarcia lub zamknięcia innych rozdziałów negocjacyjnych oraz o dostosowanie odnośnych prac przygotowawczych do czasu przywrócenia równowagi. Decyzję w sprawie takiej propozycji i w sprawie warunków zniesienia przyjętych środków podejmie Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną. Państwa członkowskie będą działały w ramach konferencji międzyrządowej, zgodnie z decyzją Rady, nie naruszając ogólnego wymogu jednomyślności w ramach konferencji międzyrządowej.
25. Procedura określona w pkt 24 ma zastosowanie odpowiednio w sytuacji, w której postępy w normalizacji stosunków z Kosowem (która to kwestia ma być omawiana w ramach rozdziału 35) byłyby znacznie wolniejsze niż postępy w całych negocjacjach, ze względu na brak ze strony Serbii działań w dobrej wierze, w szczególności w kontekście wdrażania porozumień wypracowanych między Serbią a Kosowem.
26. Do momentu przystąpienia Serbia będzie musiała stopniowo dostosowywać swoje polityki wobec państw trzecich oraz stanowiska w ramach organizacji międzynarodowych do polityk i stanowisk przyjętych przez Unię i jej państwa członkowskie.
27. Serbia musi zaakceptować wyniki wszelkich innych negocjacji akcesyjnych w takiej formie, jaką będą one miały w momencie jej przystąpienia do UE.
28. Rozszerzenie powinno wzmocniać proces ciągłej integracji, w który zaangażowane są Unia i jej państwa członkowskie. Należy dołożyć wszelkich starań, aby chronić spójność i skuteczność Unii. W myśl konkluzji Rady Europejskiej z grudnia 2006 r. – w których podkreślono, jak ważne jest, by UE mogła utrzymać obecne tempo swojego rozwoju, a także poszerzać jego zakres – tempo rozszerzenia musi zależeć od zdolności Unii do przyjęcia nowych członków, co zdecydowanie leży w interesie zarówno Unii, jak i Serbii.

29. Równoległe z negocjacjami akcesyjnymi Unia będzie nadal prowadzić z Serbią dialog dotyczący społeczeństwa obywatelskiego oraz współpracę kulturalną, mając na celu zbliżenie społeczeństw i zapewnienie wsparcia obywateli dla procesu przystąpienia.
30. Aby zwiększyć zaufanie społeczeństwa do procesu rozszerzenia, decyzje będą podejmowane w sposób jak najbardziej otwarty, tak by zapewnić większą przejrzystość. Wewnętrzne konsultacje i rozmowy będą chronione w zakresie, w jakim jest to konieczne dla zabezpieczenia procesu podejmowania decyzji, zgodnie z przepisami UE o publicznym dostępie do dokumentów we wszystkich obszarach działalności Unii.

Treść negocjacji

31. Przystąpienie zakłada akceptację praw i obowiązków związanych z Unią i jej ramami instytucjonalnymi, znanych jako „unijny dorobek prawny”. Serbia będzie musiała go stosować w takiej formie, jaką będzie on miał w momencie przystąpienia. Ponadto, oprócz dostosowania przepisów, przystąpienie wiąże się z terminowym i skutecznym wprowadzeniem w życie tego dorobku, w tym jego egzekwowaniem. Unijny dorobek prawny jest stale rozwijany i obejmuje w szczególności:
- treść, zasady, wartości i cele polityczne Traktatów, na których opiera się Unia;
 - akty przyjęte przez instytucje zgodnie z Traktatami oraz orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej;
- wszelkie inne akty, prawnie wiążące lub nie, przyjęte w ramach Unii, takie jak porozumienia międzyinstytucjonalne, rezolucje, oświadczenia, zalecenia, wytyczne;
- porozumienia międzynarodowe zawarte przez Unię, samodzielnie i wspólnie z państwami członkowskimi, oraz porozumienia podpisane między państwami członkowskimi w odniesieniu do działań Unii.

Dotyczy to odpowiednio Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Euratom) oraz wszelkich innych aktów przyjętych zgodnie z tym Traktatem lub w jego ramach, które Serbia również powinna przyjąć, oraz porozumień zawartych zgodnie z tym Traktatem lub w jego ramach, do których powinna również przystąpić Serbia.

Serbia będzie musiała przetłumaczyć unijny dorobek prawny na swój język urzędowy w stosownym czasie przed przystąpieniem, a także wyszkolić wystarczającą liczbę tłumaczy pisemnych i ustnych, bez których instytucje UE nie mogłyby właściwie funkcjonować po przystąpieniu Serbii.

32. Przewidziane w unijnym dorobku prawnym prawa i obowiązki, których Serbia będzie musiała przestrzegać jako państwo członkowskie, wiążą się z koniecznością rozwiązania wszystkich istniejących porozumień dwustronnych pomiędzy Serbią a Unią oraz tych wszystkich innych porozumień międzynarodowych zawartych przez Serbię, które nie są zgodne z obowiązkami wynikającymi z członkostwa.
33. Przyjęcie przez Serbię praw i obowiązków wynikających z unijnego dorobku prawnego może wymagać szczególnych dostosowań do tego dorobku i w wyjątkowych przypadkach może prowadzić do ustanowienia środków przejściowych, które muszą zostać określone w trakcie negocjacji akcesyjnych. Wszelkie postanowienia układu o stabilizacji i stowarzyszeniu, które odbiegają od unijnego dorobku prawnego, nie mogą być uznane za precedensowe w negocjacjach akcesyjnych.

W razie potrzeby szczególne dostosowania do unijnego dorobku prawnego zostaną uzgodnione na podstawie zasad, kryteriów i parametrów nierozzerwalnie związanych z tym dorobkiem i stosowanych przez państwa członkowskie przy przyjmowaniu tego dorobku, z uwzględnieniem specyfiki sytuacji Serbii.

Unia może zaakceptować wnioski Serbii o wprowadzenie środków przejściowych pod warunkiem, że będą one ograniczone w czasie i zakresie oraz że będzie im towarzyszył plan zawierający jasno zdefiniowane etapy wprowadzania w życie unijnego dorobku prawnego. W obszarach związanych z rozszerzeniem rynku wewnętrznego środki regulacyjne należy wprowadzać szybko, a okresy przejściowe powinny być krótkie i nieliczne; w sytuacjach gdy konieczne są znaczne dostosowania wymagające istotnego wysiłku, w tym dużych nakładów finansowych, możliwe jest opracowanie odpowiednich ustaleń przejściowych stanowiących część bieżącego, szczegółowego i zapisanego w budżecie planu dostosowania. W żadnym przypadku ustalenia przejściowe nie mogą polegać na wprowadzaniu zmian do zasad lub polityk Unii, zaburzać ich właściwego funkcjonowania ani prowadzić do istotnych zakłóceń konkurencji. W tym zakresie należy brać pod uwagę interesy Unii i Serbii. W interesie Unii można również uzgodnić środki przejściowe i dokonać szczególnych ustaleń, zwłaszcza wprowadzić klauzule ochronne, zgodnie z pkt 23 tiret drugie konkluzji Rady Europejskiej z 16–17 grudnia 2004 r.

34. W trakcie negocjacji akcesyjnych nie będzie potrzeby ustalania szczegółowych dostosowań technicznych do unijnego dorobku prawnego. Zostaną one przygotowane we współpracy z Serbią i przyjęte przez instytucje Unii w odpowiednim czasie z zamiarem wprowadzenia ich w życie w dniu przystąpienia.
35. Serbia będzie uczestniczyć w unii gospodarczej i walutowej jako państwo członkowskie objęte derogacją od momentu przystąpienia i przyjmie euro jako walutę krajową w następstwie decyzji Rady, podjętej w tym celu na podstawie oceny spełnienia przez Serbię koniecznych warunków. Pozostałe przepisy unijnego dorobku prawnego w tym obszarze obowiązują w pełni od dnia przystąpienia.
36. W odniesieniu do przestrzeni sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa, członkostwo w Unii Europejskiej zakłada, że Serbia w momencie przystąpienia w pełni akceptuje cały dorobek w tym obszarze, łącznie z dorobkiem Schengen. Jednak część tego dorobku będzie dotyczyła Serbii dopiero w następstwie decyzji Rady w sprawie zniesienia kontroli osób na granicach wewnętrznych podjętej na podstawie stosownej oceny Schengen w zakresie gotowości Serbii, z uwzględnieniem sprawozdania Komisji potwierdzającego, że Serbia nadal wypełnia podjęte w ramach negocjacji akcesyjnych zobowiązania mające znaczenie dla dorobku Schengen.

37. We wszystkich dziedzinach unijnego dorobku prawnego Serbia musi zadbać o to, by jej instytucje, zdolności w zakresie zarządzania oraz system administracyjny i system sądownictwa zostały wystarczająco wzmocnione; pozwoli to skutecznie wdrożyć unijny dorobek prawny lub, w stosownym przypadku, osiągnąć stan gotowości do jego skutecznego wdrożenia w odpowiednim czasie przed przystąpieniem. Na poziomie ogólnym wymaga to sprawnie funkcjonującej i stabilnej administracji publicznej, zbudowanej w oparciu o skuteczną i bezstronną służbę cywilną, oraz niezależnego i sprawnego systemu sądownictwa. Konieczne będą w szczególności niezbędne zdolności i struktury umożliwiające należyte zarządzanie unijnymi środkami finansowymi i skuteczną kontrolę nad nimi, zgodnie z unijnym dorobkiem prawnym. Aby zapewnić Serbii wsparcie w celu poprawy działania instytucji, zwiększenia zdolności w zakresie zarządzania i egzekwowania oraz usprawnienia systemu administracyjnego i systemu sądownictwa, w tym w zakresie walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną, a także w celu dostosowania krajowych przepisów do unijnego dorobku prawnego w tej dziedzinie, UE udzieli temu krajowi pomocy technicznej, w pełni wykorzystując dostępne fundusze przedakcesyjne.
38. We wszystkich dziedzinach unijnego dorobku prawnego Serbia musi zapewnić, że jej stanowisko w sprawie statusu Kosowa nie będzie tworzyło żadnych przeszkód ani nie będzie zakłócało wdrażania przez nią tego dorobku. Wszelkie takie przeszkody będą omawiane w trakcie negocjacji w kontekście rozdziałów obejmujących stosowne przepisy unijnego dorobku prawnego. W ramach wysiłków na rzecz dostosowania swojego ustawodawstwa do unijnego dorobku prawnego Serbia zapewnia w szczególności, że przyjmowane przepisy (w tym ich zakres geograficzny) nie będą utrudniać kompleksowej normalizacji stosunków z Kosowem.

Procedury negocjacyjne

39. Najważniejsza część negocjacji prowadzona będzie w ramach konferencji międzyrządowej z udziałem wszystkich państw członkowskich z jednej strony i Serbii z drugiej strony.
40. Komisja rozpocznie formalny proces przeglądu zgodności prawa krajowego z prawem unijnym, (*screening*), aby przybliżyć go władzom Serbii, ocenić stan przygotowań tego państwa do otwarcia negocjacji w poszczególnych obszarach i uzyskać wstępne informacje na temat kwestii, które najprawdopodobniej pojawią się podczas negocjacji.

41. Do celów *screeningu* i następujących po nim negocjacji unijny dorobek prawny zostanie podzielony na rozdziały, z których każdy będzie obejmował określony obszar polityki. Wykaz tych rozdziałów znajduje się w załączniku. Wszelkie opinie wyrażone przez Serbię lub UE na temat danego rozdziału negocjacyjnego w żaden sposób nie będą przesądzać o stanowisku, jakie może zostać przyjęte w sprawie innych rozdziałów. Dziedziny polityki, w których Serbia musi dołożyć dużych starań, by dostosować krajowe ustawodawstwo do unijnego dorobku prawnego oraz zapewnić jego wdrożenie i egzekwowanie, zostaną omówione na wczesnym etapie negocjacji akcesyjnych. Ponadto, porozumień – nawet częściowych – osiągniętych w trakcie negocjacji nad kolejno omawianymi rozdziałami nie należy uznawać za ostateczne, dopóki nie zostanie osiągnięte porozumienie ogólne dotyczące wszystkich rozdziałów.
42. Opierając się na opinii Komisji na temat wniosku Serbii o członkostwo w UE, na kolejnych sprawozdaniach z postępów prac, a w szczególności na informacjach uzyskanych przez Komisję w trakcie *screeningu*, Rada – stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji – wyznaczy kryteria tymczasowego zamknięcia, a w stosownych przypadkach, kryteria otwarcia poszczególnych rozdziałów. W odniesieniu do rozdziałów „Wymiar sprawiedliwości i prawa podstawowe” oraz „Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo” zgodnie z taką samą procedurą zostaną również określone kryteria pośrednie. Unia poinformuje Serbię o tych kryteriach. W zależności od rozdziału konkretne kryteria będą dotyczyły w szczególności dostosowania krajowego ustawodawstwa do unijnego dorobku prawnego i zadowalających wyników we wprowadzaniu kluczowych elementów tego dorobku, które to wyniki będą odzwierciedlać istnienie odpowiednich zdolności administracyjnych i zdolności wymiaru sprawiedliwości. W stosownych przypadkach kryteria będą również obejmować wypełnienie zobowiązań wynikających z układu o stabilizacji i stowarzyszeniu, w szczególności tych zobowiązań, które odzwierciedlają wymogi unijnego dorobku prawnego.

43. Z uwagi na trudności, z jakimi trzeba się zmierzyć, oraz na długoterminowy charakter stosownych reform, negocjacje powinny rozpocząć się od rozdziałów „Wymiar sprawiedliwości i prawa podstawowe” oraz „Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo”, tak by było jak najwięcej czasu na ustanowienie koniecznych przepisów i instytucji oraz przedstawienie solidnych rezultatów realizacji reform przed zakończeniem negocjacji. Negocjacje w sprawie tych rozdziałów zostaną otwarte na podstawie planów działania, które zostaną przyjęte przez władze Serbii. Sprawozdania ze *screeningu*, które dla tych rozdziałów ma sporządzić Komisja, będą zawierać ważne wytyczne m.in. co do zadań do uwzględnienia w planach działania; wytyczne te będą stanowić kryteria otwierające. W przypadkach uzasadnionych wyjątkowymi okolicznościami powstałymi podczas procesu *screeningu* Rada lub Komisja, zgodnie ze swoimi odpowiednimi kompetencjami, mogą stwierdzić, że plany działania powinny obejmować środki służące uzupełnieniu odnotowanych braków w określonym terminie, a w razie potrzeby w trybie pilnym. Na podstawie oceny Komisji stwierdzającej, że kryteria otwierające zostały spełnione, Rada podejmie decyzję o otwarciu tych rozdziałów i w stanowiskach otwierających UE określi kryteria pośrednie. Te kryteria pośrednie będą dotyczyły w szczególności, odpowiednio, przyjęcia przepisów oraz utworzenia i wzmocnienia struktur administracyjnych, a także osiągnięcia pośrednich wyników; będą one również ściśle powiązane z działaniami i istotnymi postępami w realizacji planów działania. Następnie w stanowisku pośrednim Rada określi kryteria zamykające wymagające uzyskania solidnych wyników w zakresie realizacji reform.
44. Dwa razy w roku Komisja będzie przedstawiać Radzie stosowne informacje i sprawozdanie na temat postępów w negocjacjach dotyczących rozdziałów „Wymiar sprawiedliwości i prawa podstawowe” oraz „Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo”. Jeżeli podczas negocjacji w sprawie tych rozdziałów wynikną problemy, Komisja w dowolnym momencie może zaproponować zaktualizowane kryteria, w tym w stosownych przypadkach nowe i zmienione plany działania lub działania naprawcze. W takiej sytuacji wszelkie środki służące dostosowaniu pomocy przedakcesyjnej mogą być podejmowane jedynie zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami i procedurami.

45. Jeśli chodzi o kwestię normalizacji stosunków między Serbią a Kosowem, która zostanie omówiona jako odrębny punkt w ramach rozdziału 35 „Inne zagadnienia”, zastosowanie będą miały odpowiednio procedury podobne do procedur przewidzianych w pkt 42, 43 i 44, ze szczególnym naciskiem na określenie i aktualizację kryteriów pośrednich, m.in. w celu uwzględnienia zmian w zakresie normalizacji tych stosunków.
46. Komisja i Wysoki Przedstawiciel będą ściśle i stale monitorować starania Serbii na rzecz normalizacji jej stosunków z Kosowem i w stosownych przypadkach, a co najmniej dwa razy do roku, będą składać Radzie sprawozdanie na ten temat (omawiany w ramach rozdziału 35).
47. W przypadku gdy negocjacje będą długotrwałe lub gdy dany rozdział będzie omawiany ponownie w późniejszym terminie w celu włączenia do niego nowych elementów, takich jak nowe przepisy unijnego dorobku prawnego, istniejące kryteria mogą również zostać uaktualnione.
48. Serbia zostanie poproszona o przedstawienie swojego stanowiska w sprawie unijnego dorobku prawnego i o przedstawienie informacji na temat postępów w spełnianiu kryteriów; informacje te w razie potrzeby będą zawierać wiarygodne i porównywalne dane statystyczne dotyczące wdrażania reform. Tempo negocjacji będzie zależało od prawidłowej transpozycji i – w stosownych przypadkach – od wdrożenia przez Serbię unijnego dorobku prawnego, w tym od jego skutecznego i sprawnego stosowania przez odpowiednie struktury administracyjne i struktury wymiaru sprawiedliwości.

49. W tym celu Komisja będzie bacznie monitorować postępy Serbii we wszystkich obszarach, wykorzystując wszelkie dostępne instrumenty, w tym oceny ekspertów przeprowadzone na miejscu przez Komisję lub w jej imieniu, a także dialog prowadzony na mocy układu o stabilizacji i stowarzyszeniu. W trakcie negocjacji, a zwłaszcza podczas przedstawiania projektów wspólnych stanowisk UE, Komisja będzie regularnie informowała Radę o postępach Serbii w danym obszarze. Rada uwzględni tę ocenę, podejmując decyzję na temat dalszych kroków dotyczących negocjacji w danym rozdziale. Oprócz informacji, których UE może wymagać do celów negocjacji w każdym rozdziale i które Serbia ma przekazywać konferencji, kraj ten będzie zobowiązany do dalszego regularnego dostarczania szczegółowych pisemnych informacji na temat postępów w dostosowywaniu krajowego ustawodawstwa i we wdrażaniu unijnego dorobku prawnego, również po tymczasowym zamknięciu rozdziału. W przypadku rozdziałów zamkniętych tymczasowo Komisja może zalecić ponowne otwarcie negocjacji, w szczególności w przypadku gdy Serbia nie zdoła spełnić ważnych kryteriów lub zrealizować podjętych zobowiązań.

PROCEDURA I ORGANIZACJA NEGOCJACJI

1. Przewodniczący

Zgodnie z praktyką prowadzenia dwustronnych negocjacji między dwiema delegacjami, gdy na czele każdej z nich stoi przewodniczący, nie ma potrzeby wyboru przewodniczącego konferencji.

Praktyczne zadania przewodniczenia obradom będą spoczywały na przewodniczącym delegacji Unii pełniącym funkcję szefa delegacji przyjmującej.

2. Częstotliwość posiedzeń na szczeblu ministrów i na szczeblu ich zastępców – tworzenie grup roboczych

Planuje się, że raz na sześć miesięcy będzie się odbywać co najmniej jedno posiedzenie ministrów i ich zastępców, przy czym częstotliwość tych posiedzeń może w razie potrzeby ulec zmianie.

Negocjacje będą się toczyły głównie na szczeblu ministrów i ich zastępców. Nie należy planować tworzenia grup roboczych w celu innym niż spełnienie obiektywnych wymogów negocjacji. Wszelkie takie grupy robocze będą pracowały pod zwierzchnictwem zastępców ministrów na podstawie jasno określonych zasad i harmonogramu.

3. Miejsce posiedzeń

Posiedzenia będą się odbywać w Brukseli; jedynie w kwietniu, czerwcu i październiku posiedzenia ministrów będą zwoływane w Luksemburgu.

4. Organizacja

a) Sekretariat

Obsługę sekretariatu konferencji będzie zapewniał zespół urzędników Sekretariatu Generalnego Rady oraz urzędników wyznaczonych przez delegację Serbii, działający pod zwierzchnictwem Sekretarza Generalnego Rady Unii Europejskiej lub jego przedstawiciela.

b) Koszty administracyjne konferencji

Każda ze stron pokrywa swoje koszty podróży i utrzymania oraz wynagrodzenie personelu oddanego do dyspozycji sekretariatu.

Koszty administracyjne konferencji (wynajem, meble i sprzęt biurowy, usługi telekomunikacyjne, tłumaczenie ustne, tłumaczenie pisemne, personel pomocniczy zatrudniony do obsługi konferencji itp.) będą pokrywane z zaliczek przekazywanych przez Radę Unii Europejskiej.

Koszty te będą księgowane w budżecie Rady w odrębnej pozycji budżetowej.

Sekretariat Generalny Rady będzie w stosownych przypadkach przedstawiał konferencji roczne sprawozdanie z zarządzania finansowego kosztami administracyjnymi. Koszty te będą dzielone pomiędzy uczestników według procedur, które należy wspólnie uzgodnić.

c) Przygotowywanie dokumentów na posiedzenia

Bez uszczerbku dla innych specjalnych dokumentów, o sporządzenie których może zostać poproszony sekretariat, przyjęto następujące ustalenia, zakładając że w razie potrzeby mogą one zostać zmienione zgodnie ze zdobytym doświadczeniem.

d) Posiedzenia ministrów

Przygotowywanie, po każdym posiedzeniu, podsumowania wniosków, finalizowanego przez zastępców ministrów na podstawie projektu sporządzonego przez sekretariat i przekazywanego do formalnego zatwierdzenia na następnym posiedzeniu ministrów.

e) Posiedzenia na szczeblu zastępców ministrów

- Przygotowywanie podsumowania wyników po każdym posiedzeniu.
- Przygotowywanie sprawozdań przeznaczonych do przekazania, w razie potrzeby, na posiedzenia ministrów na podstawie projektów sporządzanych przez sekretariat konferencji.

f) Grupy robocze

- Przygotowywanie sprawozdań dla zastępców ministrów na podstawie projektów sporządzanych przez sekretariat konferencji.

WSTĘPNY ORIENTACYJNY WYKAZ TYTUŁÓW ROZDZIAŁÓW

(Uwaga: Wykaz ten w żaden sposób nie wpływa na decyzje w sprawie kolejności omawiania tematów podejmowane na odpowiednim etapie negocjacji.)

1. Swobodny przepływ towarów
2. Swoboda przepływu pracowników
3. Prawo przedsiębiorczości i swoboda świadczenia usług
4. Swobodny przepływ kapitału
5. Zamówienia publiczne
6. Prawo spółek
7. Prawo własności intelektualnej
8. Polityka konkurencji
9. Usługi finansowe
10. Społeczeństwo informacyjne i media
11. Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich
12. Bezpieczeństwo żywności, polityka weterynaryjna i fitosanitarna
13. Rybołówstwo
14. Polityka transportowa
15. Energia
16. Podatki
17. Polityka gospodarcza i pieniężna
18. Statystyka
19. Polityka społeczna i zatrudnienie
20. Polityka w zakresie przedsiębiorstw i przemysłu
21. Sieci transeuropejskie
22. Polityka regionalna i koordynacja instrumentów strukturalnych

23. Wymiar sprawiedliwości i prawa podstawowe
 24. Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo
 25. Nauka i badania
 26. Edukacja i kultura
 27. Środowisko i zmiana klimatu
 28. Ochrona konsumentów i zdrowia
 29. Unia celna
 30. Stosunki zewnętrzne
 31. Polityka zagraniczna, bezpieczeństwa i obrony
 32. Kontrola finansowa
 33. Przepisy finansowe i budżetowe
 34. Instytucje
 35. Inne zagadnienia
-